

บทที่ 2

ความหมาย แนวทางการศึกษา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมาย และแนวทางการศึกษา ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจ จำหน่ายปลาตู้ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถกล่าวโดยสังเขปดังนี้

2.1 ความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study)

มีผู้ให้ความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ ไว้หลายท่านดังนี้

รองศาสตราจารย์ชัยยศ สันติวงษ์ ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ คือการศึกษาโครงการในภาพรวมทั้งหมด ทั้งในขอบเขตกว้างที่เรียกว่า Macro และในขอบเขตที่มีรายละเอียดลึกกลงไป เรียกว่า Micro ในส่วนของ Micro จะกล่าวถึงแนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการอุตสาหกรรมซึ่งโครงการอุตสาหกรรมทั่วไป จะมีกิจกรรมหลักหรือหน้าที่หลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมด้านตลาด ด้านการจัดการ ด้านการเงิน ผลของกิจกรรมดังกล่าวจะสรุปหรือสะท้อนออกมาให้เห็นในรูปของงบการเงินล่วงหน้า (Performa Financial Statement) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญนำมาประเมินผลและตัดสินใจว่าจะลงทุนในโครงการหรือไม่ โดยพิจารณาที่ผลตอบแทนจากการลงทุน และความเสี่ยงว่าคุ้มกับเงินลงทุนและความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่⁵

ดร.ชูชีพ พิพัฒนศิริ และทีมงานได้กล่าวว่า การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ได้เข้าไปเกี่ยวพันกับการตัดสินใจในการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด อาทิเช่น ที่ดิน แรงงาน ทุน และการประกอบการเพื่อผลทางด้านการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดผลตอบแทนจากการลงทุนสูงสุดฉะนั้น การตัดสินใจในโครงการจึงต้องมีกระบวนการ หรือขั้นตอนในการประเมินค่าโครงการซึ่งขั้นตอนในการวิเคราะห์โครงการสามารถสรุปได้ดังนี้⁶

⁵ ชัยยศ สันติวงษ์, การศึกษาความเป็นไปได้ของ โครงการ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2539), หน้า 37

⁶ ชูชีพ พิพัฒนศิริ, คู่มือวิเคราะห์ความเป็นไปได้ โครงการ : กรณีศึกษาโครงการลงทุนเอกชนและโครงการอสังหาริมทรัพย์ (กรุงเทพมหานคร : พี พรินต์ติ้ง กรุ๊ป, 2539), หน้า 4

1. การวิเคราะห์ด้านสิ่งแวดล้อม
2. การวิเคราะห์ด้านสถาบัน
3. การวิเคราะห์ด้านสถาบันการเงิน
4. การวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจ
5. การวิเคราะห์ด้านสังคม

รองศาสตราจารย์จันทนา จันทโร และศาสตราจารย์ ดร. ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ ได้ให้ความหมายของการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการว่า หมายถึง การศึกษาเพื่อต้องการทราบผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการนั้น โดยพิจารณาจากการศึกษาด้านการตลาด วิศวกรรม และการเงินของโครงการเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อช่วยประกอบการตัดสินใจของผู้ที่คิดจะลงทุนในโครงการนั้น ๆ ในการศึกษาดังกล่าวจะต้องศึกษารายละเอียด และวิเคราะห์สิ่งที่เป็นที่เกี่ยวเนื่องกับการผลิตรวมทั้งทางเลือกอื่น ๆ ของการผลิต มีค่าใช้จ่ายในการลงทุน และดำเนินกิจการเพียงไร ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลตอบแทนการลงทุนให้มากที่สุด⁷

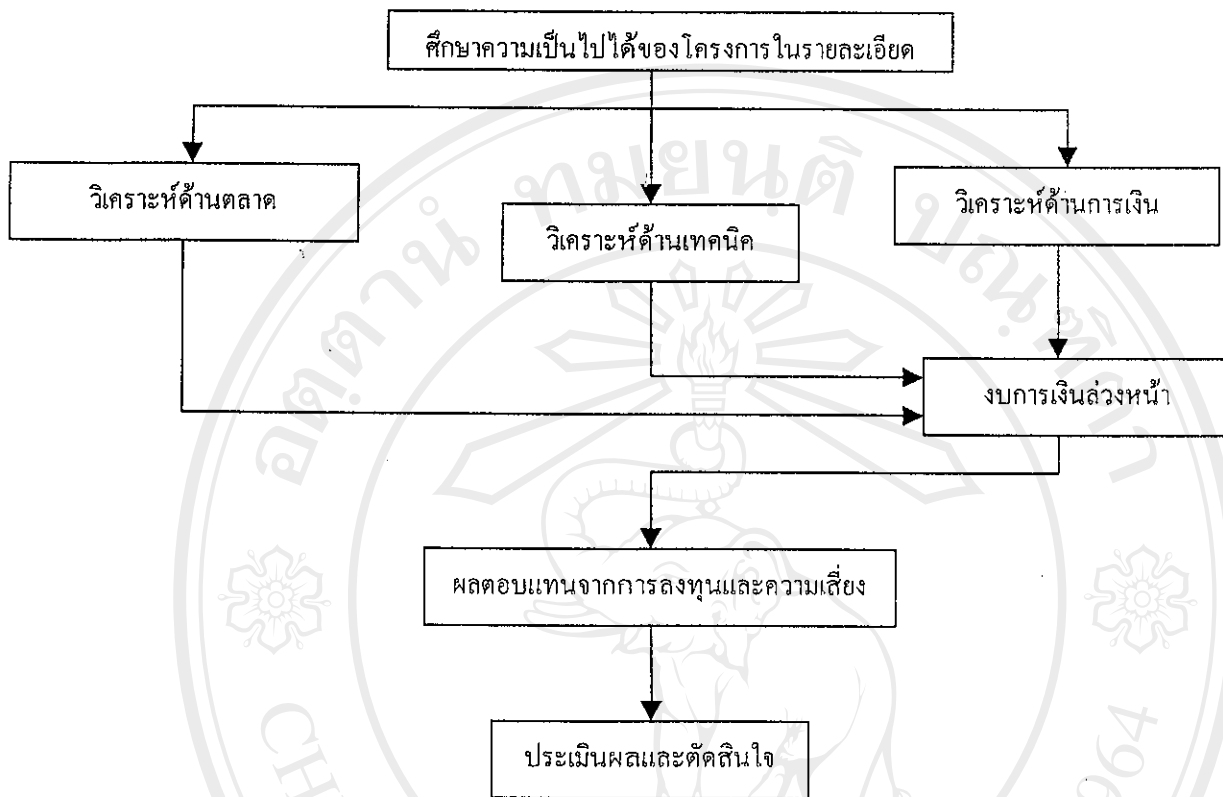
2.2 แนวทางการศึกษา

การศึกษาความเป็นไปได้จะใช้วิธีการศึกษาความเป็นไปได้ ของโครงการ โดยศึกษาถึงกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ ด้านการตลาด ด้านเทคนิคหรือด้านการจัดการ และด้านการเงิน ตามที่รองศาสตราจารย์ชัยยศ สันติวงษ์ กล่าวไว้ โดยผลของกิจกรรมจะสรุปออกมาในรูปแบบของงบการเงินล่วงหน้า ซึ่งจะนำมาประเมินผลและตัดสินใจในการลงทุน โดยพิจารณาที่ผลตอบแทนจากการลงทุนและความเสี่ยง ว่าคุ้มกับเงินลงทุนและความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือไม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

⁷ จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ, การศึกษาความเป็นไปได้โครงการด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), หน้า 2

ภาพที่ 2-1 แสดงขอบเขตและแนวความคิดการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ⁸

2.2.1 การวิเคราะห์ด้านการตลาด

การวิเคราะห์ตลาดเป็นการวิเคราะห์ถึง ขอบเขตของตลาด ขนาดและกำลังการผลิต รูปแบบของผลิตภัณฑ์ ปริมาณการขาย การกำหนดราคาขาย ช่องทางการจัดจำหน่าย กลุ่มลูกค้า จุดมุ่งหมายหลักในการวิเคราะห์ตลาดเพื่อต้องการคาดคะเนรายรับจากยอดขาย ต้นทุนระบบการจัดจำหน่าย และต้นทุนการขาย ผลการคาดคะเนเป็นส่วนหนึ่งนำไปจัดทำเป็นงบกำไรขาดทุนล่วงหน้าเพื่อให้ประเมินผลการตัดสินใจลงทุน

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

⁸ ชัยยศ สันตวิงษ์, การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2533), หน้า 37

2.2.2 การวิเคราะห์ด้านการจัดการ

การวิเคราะห์ด้านการจัดการมีจุดมุ่งหมายเพื่อคาดคะเนต้นทุนและเงินลงทุนในด้านต่างๆ ซึ่งประกอบไปด้วยเงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเริ่มแรก ได้แก่ ที่ดิน อาคาร เครื่องจักร เครื่องใช้ ค่าติดตั้งอุปกรณ์ การจัดหาผลิตภัณฑ์มาจำหน่าย ค่าจ้าง แรงงาน เทคนิคในการจัดการร้าน

2.2.3 การวิเคราะห์ด้านการเงิน

การวิเคราะห์การเงิน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจเลือกโครงการซึ่งต้องนำเอาข้อมูลจากการวิเคราะห์ด้านการตลาด และการวิเคราะห์ในด้านการจัดการมาประกอบการคาดคะเนรายรับและต้นทุนเพื่อทำการตัดสินใจ โดยใช้เครื่องมือทางการเงินประเมินโครงการได้แก่

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present value หรือ NPV)⁹

เป็นการประเมินหาผลรวมสุทธิของมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดทั้งรับและจ่ายที่เกิดขึ้นตลอดช่วงอายุของโครงการ โดยการลดค่าด้วยอัตราลดค่า ซึ่งแสดงออกมาในรูปสมการ

$$\text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิ} = \text{ค่าปัจจุบันของเงินสรับสุทธิ} - \text{เงินลงทุนสุทธิ}$$

เมื่อผลของการคำนวณได้มูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก แสดงว่าอัตราผลตอบแทนจากลงทุนสูงกว่าอัตราลดค่า หากมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นศูนย์ แสดงว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนเท่ากับอัตราลดค่าซึ่งทั้งสองกรณีสามารถยอมรับได้ แต่ถ้าหากมูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นลบ แสดงว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ได้รับจากโครงการต่ำกว่าอัตราลดค่า นั่นคือเกิดการขาดทุน โครงการนั้นจึงไม่สามารถยอมรับได้

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period หรือ PB)¹⁰

เป็นวิธีคิดระยะเวลาคืนทุนโดยหากำไรที่ได้รับจากโครงการว่าใช้ระยะเวลานานเท่าไรจึงจะคุ้มกับรายจ่ายลงทุนเริ่มต้นพอดี กำไรในที่นี้หมายถึงกำไรสุทธิหลังหักภาษีรวมกับต้นทุนทางการเงิน (ดอกเบี้ย) และค่าเสื่อมราคา

⁹ นภาพร ณ เชียงใหม่, การบัญชีเพื่อการบริหาร (กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาวิชาการ (2535) จำกัด, 2539), หน้า 259

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 269

อัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return หรือ IRR) ¹¹

เป็นอัตราที่นำไปลดค่าแล้วทำให้การแสวงเงินสตรีบเท่ากับกระแสเงินสดจ่ายพอดี คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิเท่ากับศูนย์ซึ่งต้องใช้วิธี Interpolation ดังสูตรต่อไปนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนของโครงการ} = \text{อัตราส่วนลดตัวต่ำ} + \frac{\text{ผลต่างระหว่างอัตราส่วนลด} \times \text{มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่ใช้อัตราส่วนลดตัวต่ำ}}{\text{ผลต่างของมูลค่าปัจจุบันที่ใช้อัตราส่วนลดทั้งสอง}}$$

หากผลตอบแทนของโครงการ สูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำ แสดงว่าโครงการนั้นมีความสามารถในการทำกำไร เป็นโครงการที่ยอมรับได้

2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้การค้นคว้าแบบอิสระนี้ ประสบผลสำเร็จ และสอดคล้องกับความเป็นจริงมากขึ้น จึงได้มีการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากผลงานการศึกษาของหลายท่านดังนี้

สิริยุพา ชัยพรหม (2545) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มสุนัขในจังหวัดเชียงใหม่โดยศึกษากิจกรรมหลัก 3 ด้าน คือ การตลาด เทคนิค การเงิน ด้านการตลาดพบว่าตลาดสุนัขในจังหวัดเชียงใหม่เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ มีการขยายตัวค่อนข้างสูง เห็นได้จากมีฟาร์มสุนัขที่จดทะเบียนกับสมาคมผู้เลี้ยงสุนัขปี พ.ศ. 2545 จำนวน 190 ฟาร์ม ปัจจุบันสุนัขพันธุ์ต่างประเทศเป็นที่นิยมและเป็นที่ต้องการของตลาดมากกว่าสุนัขพันธุ์ไทยเพราะมีให้เลือกหลากหลายพันธุ์ การวิเคราะห์ด้านเทคนิคโครงการฟาร์มจะตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองเชียงใหม่มากนักเพื่อให้เกิดความสะดวกต่อลูกค้าที่ต้องการเข้ามาเยี่ยมชมฟาร์มและอาศัยแรงงานชายในการปฏิบัติงานฟาร์ม เนื่องจากการเลี้ยงต้องอาศัยใจรัก ความขยันอดทน การวิเคราะห์ด้านการเงินโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจฟาร์มสุนัขทั้ง 3 โครงการ (สายพันธุ์ลาบราดอร์, สายพันธุ์ชิสุห์ และสายพันธุ์เซนต์เบอร์นาร์ด์) ให้มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เป็นบวก แสดงว่าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน สูงกว่าอัตราลดค่าที่กำหนดไว้คือร้อยละ 12 มีระยะเวลาคืนทุนที่สามารถยอมรับได้ และใกล้เคียงกัน

¹¹ ประสิทธิ์ ดงขิงศิริ, การวิเคราะห์และประเมิน โครงการ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538 หน้า

สิทธิเดช กุขุน (2544) ได้ทำการศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ชนในฟาร์มขนาดใหญ่ของฟาร์มตัวอย่าง ในอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงไก่ชนในฟาร์มขนาดใหญ่ ได้ทำการศึกษาจากโครงการเลี้ยงไก่ชนของฟาร์มจำนวน 40-50 แม่พันธุ์ ที่มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 18 เดือน จากการศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งสิ้น 387,705 บาท ได้รับผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมด เท่ากับ 517,500 บาท ซึ่งผลที่ได้เมื่อสิ้นสุดโครงการมีกำไรสะสม 213,708 บาท จะเห็นได้ว่าโครงการเลี้ยงไก่ชนมีความเป็นไปได้เพราะโครงการมีเงินสดรับเพียงพอที่จะใช้จ่ายชำระคืนเงินกู้ได้ในสิ้นปีที่ 3 , 4 และ 5 ตามลำดับ จึงพบว่า โครงการมีความเหมาะสมต่อการลงทุนและมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง เพราะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 355,540 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 และอัตราผลตอบแทนภายในการลงทุน (IRR) ของโครงการเท่ากับ 104.75% มีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่กำหนดคือ 12% อย่างไรก็ตามในการพิจารณาตัดสินใจในการลงทุนนั้น จะต้องพิจารณาปัจจัยในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย เพื่อให้โครงการมีประสิทธิภาพในการลงทุนสูงสุด ได้แก่ ด้านการลงทุน ด้านการจัดการ ด้านการตลาด และด้านเทคนิควิธีการในการบริหารฟาร์ม

พามดา ชูฉวยากร (2544) ได้ทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุน : กรณีศึกษา บริษัท แม่ทา วิ.พี. จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการเลี้ยงสุกรขุนในฟาร์มขนาดใหญ่ ทำการศึกษาจากการเลี้ยงสุกรขุน ที่มีระยะเวลาดำเนินงาน 5 ปี จากการวิเคราะห์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการลงทุนพบว่าใช้ระยะเวลาคืนทุน 3 ปี 2 เดือน มีมูลค่าปัจจุบัน (NPV) เท่ากับ 39,042,021.42 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 คือมีผลตอบแทนที่ดีและอัตราผลตอบแทนภายในจากการลงทุน (IRR) เท่ากับ 22.76% ซึ่งมีค่ามากกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ทั่วไปที่กำหนดไว้คือ 9.75% ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ย ณ เดือนกันยายน 2544 แต่อย่างไรก็ตามการพิจารณาตัดสินใจในการลงทุนนั้น จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบ เพื่อให้การลงทุนมีประสิทธิภาพ และผลตอบแทนสูงสุด ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณาเป็นต้นว่า ด้านการลงทุนถ้าหากมีการก่อสร้างที่ไม่ต้องลงทุนหรือมีที่ดินเป็นของตนเอง ก็สามารถที่จะลดค่าใช้จ่ายลงได้ และการได้รับคืนทุนก็จะเร็วขึ้น ด้านเทคนิควิธีการควรให้ความสนใจในการเสาะหาข้อมูลความรู้ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ในการเลี้ยง การจัดการ การดำเนินธุรกิจต่าง ๆ เมื่อใช้วิธีการที่เหมาะสมจะช่วยลดต้นทุนการเลี้ยง